

Enregistrament realitzat els dies 4 i 5 d'octubre de 2009 a la Sala Manuel de Falla del Real Conservatorio Superior de Música de Madrid.

Enregistrament i producció musical: ÁLVARO MATA

2009 – Copyright Producció i Edició: COLUMNA MÚSICA, S.L.

Fotografies: Copyright ALBERT VIADÉ

Traducció al castellà i a l'anglès: BEATRIU KRAYENBÜHL I GUSI

Revisió anglesa: GERALD FANNON

Revisió textos en català: AIBANA PRODUCTORA EDITORIAL, S.L.

Notes: XAVIER CESTER

Portada: *La antiga ciutat d'Agrigento* PIERRE-HENRI DE VALENCIENNES (1787),

Oli sobre tela 10 x 164 cm Musée du Louvre, Paris.

Disseny i maquetació: MÒNICA GIL

Clarinet: Yamaha, model Custon CSG

Piano: Yamaha, mod. CF-III

Canyes: Rico Thick Blank 3 _

Partitures: *Paisatge* (Marcel Olm) editades per Editorial Boileau (www.boileau-music.com)

Ref. ICM0235

Dipòsit legal: B-45827-09

Pàgina web: www.jfusterclarinet.com

COLUMNA MÚSICA

c/ Sant Eusebi, 53, pral. 1a

08006 Barcelona (*Spain*)

Tel. (34) 93 362 03 28 / Fax: (34) 93 209 45 48

www.columnamusica.com

info@columnamusica.com

Agraïments: Yamaha, Music distribució, Rico, Werner i Real Conservatorio Superior de Madrid.

Música virtuosa (vol. II)

J.W. KALLIWODA | L. CAHUZAC | CH.M.WIDOR | R. SCHUMANN

C. SAINT-SAËNS | M. OLM | J. HOROVITZ | N.W. GADE

INTRODUCTION UND VARIATIONEN	J.W. KALLIWODA (1801-1866)	12' 44"
1 I. Introduction. Allegro agitato (4' 00")		
2 II. Thema. Allegretto grazioso. Var. I. con fuoco (2' 20")		
3 III. Var. II. Con vivacita (1' 14")		
4 IV. Adagio con espressione. Più lento. Più mosso (5' 10")		
5 CANTILÈNE	LOUIS CAHUZAC (1880-1960)	4' 50"
FANTASY PIECES	R. SCHUMANN (1810-1856)	11' 13"
6 I. Zart und mit Ausdruck (3' 10")		
7 II. Lebhaft, leicht (3' 39")		
8 III. Rasch und mit Feuer (4' 24")		
SONATA PER A CLARINET I PIANO OP. 167	C. SAINT-SAËNS (1835-1921)	16' 00"
9 I. Allegretto (4' 11")		
10 II. Allegro animato (2' 02")		
11 III. Lento (4' 26")		
12 IV. Molto Allegro (5' 21")		
13 PAISATGE. OP. 91	MARCEL OLM (1937)	6' 10"
SONATINA	JOSEPH HOROVITZ (1927)	12' 13"
14 I. Allegro calmato (5' 07")		
15 II. Lento, quasi andante (3' 48")		
16 III. Con brio (3' 58")		
FANTASY PIECES OP. 43	NIELS W. GADE (1817-890)	11' 17"
17 I. Andantino con moto (1' 48")		
18 II. Allegro vivace (2' 17")		
19 III. Ballade. Moderato (4' 30")		
20 IV. Allegro molto vivace (3' 22")		

T.T.: 73'47"

JOSEP FUSTER, *clarinet* | ISABEL HERNÁNDEZ, *piano*

En catalán, *virtuós* (virtuoso) es una palabra que puede tener diversos significados. Y puesto que nos movemos en el ámbito de la música, el significado más evidente, según el *Diccionari de l'IEC*, es el de 'intérprete que posee una habilidad extraordinaria en la técnica de un instrumento', como sucede en el caso de Josep Fuster con el clarinete e Isabel Hernández con el piano. Pero un virtuoso también es aquel que practica la virtud, y en la música hay pocas virtudes más valoradas que la capacidad de escuchar y dialogar, una virtud que Josep Fuster y la pianista Isabel Hernández practican desde hace años con unos resultados muy prometedores. Este CD, que incluye un florilegio de obras y autores de épocas diversas, constituye un paso más en su particular camino de entendimiento musical.

Johann Wenzel Kalliwoda (1801-1866) es una de las figuras típicas de un siglo tan prolífico como el XIX que los años han dejado, de forma un tanto cruel, en la cuneta de la historia. La música de este compositor, director y violinista checo —aunque su carrera es básicamente alemana— destaca por su frescor melódico e impecable factura, como se pone de manifiesto en su *Introducción y variaciones* op. 128, compuesta en 1844 para clarinete y orquesta, con la sombra de Weber relativamente cerca, que es la adaptación de una pieza anterior para piano a cuatro manos.

Si esta pieza explota brillantemente las posibilidades técnicas del clarinete, la encantadora *Cantilène* de Louis Cahuzac (1880-1960) se concentra más en el aspecto expresivo y melódico de un instrumento que el músico francés conocía a la perfección, pues no en vano fue uno de los virtuosos más solicitados de su época. Debussy, Stravinsky, Honegger y Milhaud fueron algunos de los compositores que trabajaron con Cahuzac, un intérprete que supo demostrar que un clarinetista también podía desarrollar con éxito una carrera de solista, del mismo modo que un pianista o un violinista.

Piezas fantásticas es un título con claras reminiscencias románticas que utilizaron diversos compositores, siguiendo el ejemplo de una recopilación de relatos y textos diversos de E. T. A. Hoffmann, con objeto de poder desplegar así su sensibilidad sin las imposiciones que podía tener la forma sonata. Robert Schumann (1810-1856) lo aplicó a la perfección en sus *Piezas fantásticas* op. 73, escritas en 1849, inicialmente tituladas *Soiréestücke*, en las cuales el propio compositor previó la presencia de un violín o de un violoncelo en vez del clarinete. Schumann era un admirador de la música de Niels Gade

"Josep Fuster es uno de los mejores clarinetistas actuales. Una referencia obligada para todo amante del instrumento al que hace cantar con un lirismo fuera de lo común magníficamente acompañado por Isabel Hernández".

Albert Ferrer i Flamarich
CD Compact

(1817-1890), compositor danés que contribuyó a definir la identidad musical de su país combinando el influjo del romanticismo alemán (no sólo el de Schumann, también el de Mendelssohn, de quien fue asistente en Leipzig) con elementos colorísticos más escandinavos, aunque, si los sospeamos, el primer elemento prima sobre el segundo. Las *Piezas fantásticas* op. 43, compuestas en 1866, son cuatro miniaturas de carácter contenido y acariciante, menos contrastadas e intensas que las de Schumann, pero de innegable atractivo.

En el recorrido de Fuster y Hernández, no podía faltar la creación contemporánea, ejemplificada en este caso por el concentrado y algo enigmático *Paisatge* op. 91 del compositor de Mataró Marcel Olm (1932), flamante miniatura (2009) dedicada a nuestro dúo protagonista.

Situar a Camille Saint-Saëns en el siglo XX puede sorprender, pero la *Sonata para clarinete* op. 167 es una de las últimas obras de un compositor que, a lo largo de su dilatada existencia (1835-1921), aún estuvo a tiempo de componer para el cine. La pieza de este octogenario ilustre es de un candor melódico irresistible, y, en ella, las gracias del "Allegro animato" contrastan con un movimiento lento inquietante, que da paso a un final expansivo que culmina con la recuperación del delicado tema del primer tiempo.

El recorrido finaliza con una sonrisa en los labios, representada por la juguetona *Sonatina* de Joseph Horowitz (1926), compositor británico de origen austríaco. La influencia del jazz es claramente perceptible en esta obra de 1981, refrescante y luminosa, como conviene al final de este periplo por el que nos han guiado Josep Fuster e Isabel Hernández.

XAVIER CESTER, *crítico musical*

JOSEP FUSTER, *clarinete*

Nace en Villanueva de Castellón (Valencia). Inicia sus estudios con V. Romero y J. Talens Sebastiá estudiado en los Conservatorios Superiores de Valencia y Barcelona, con J. Panyella y J. Tordera. Es invitado regularmente en cursos de clarinete y ha participado en giras de conciertos de música de cámara y con Orquestas Sinfónicas en Alemania, Francia, Holanda, EE.UU, Japón, Portugal y Italia.

Sus previas grabaciones con Columna Música de los quintetos para clarinete de Mozart, Weber, Krommer, Baerman, Spohr y Reicha con el Cuarteto Glinka, y Weber & Rossini con Isabel Hernández, han recibido las máximas consideraciones por la crítica internacional. Ha grabado la obra integral de clarinete del compositor Jesús Rodríguez Picó y el *Quinteto de la Sala de Llevant* para clarinete y cuarteto de cuerda, obra que le ha dedicado el compositor Xavier Benguerel. Recientemente ha interpretado el *Concierto para clarinete y orquesta* de Joan Albert Amargós con la Orquesta de Cámara de Granollers. Actualmente, es profesor de clarinete y de música de cámara de la Escuela Superior de Música de Catalunya (ESMUC), y de la Orquesta Sinfónica de Barcelona (OBC).

ISABEL HERNÁNDEZ, *piano*

Natural de Las Palmas de Gran Canarias. Inició los estudios musicales en el Conservatorio de su ciudad natal. Becada por el Cabildo Insular de Las Palmas durante tres años para estudiar en Viena con el profesor Noel Flores, regresa a España e ingresa en el Real Conservatorio de Música de Madrid en la cátedra de Joaquín Soriano. En 1984 ingresa en la Academia Marshall de Barcelona que dirige Alicia de Larrocha, con quien realiza un curso de perfeccionamiento e interpretación de música española. Actúa como solista y también en diversas formaciones camerísticas. Ha colaborado con la Joven Orquesta de Cámara de España y Orquesta Nacional de España. Fue profesora numeraria del Conservatorio de Música de las Palmas. Actualmente es profesora numeraria del Real Conservatorio Superior de Música de Madrid.

Virtuós és una paraula que pot prendre diferents sentits. Ja que ens movem en el terreny de la música, el significat més evident, segons el Diccionari de l'IEC, és el d'aquell intèrpret que posseeix una habilitat extraordinària en la tècnica d'un instrument, com és el cas de Josep Fuster amb el clarinet i Isabel Hernández amb el piano. Però un virtuós és també qui practica la virtut, i poques virtuts hi ha en música més preuades que la capacitat d'escoltar i dialogar, una virtut que Josep Fuster i la pianista Isabel Hernández practiquen des de fa anys amb resultats ben estimulants. Aquest CD, amb un florilegi d'obres i autors de diverses èpoques, és un pas més en el seu particular camí d'entesa musical.

Johann Wenzel Kalliwoda (1801-1866) és d'una d'aquelles figures típiques d'un segle tan prolífic com el XIX que els anys han deixat, de forma un punt cruel, en la cuneta de la història. La música d'aquest compositor, director i violinista txec —tot i que de carrera bàsicament alemanya— destaca per la seva frescor melòdica i impecable factura, com evidencia la *Introducció i variacions* op. 128, composta el 1844 per a clarinet i orquestra, amb l'ombra de Weber no pas gaire lluny, i que és l'adaptació d'una peça anterior per a piano a quatre mans.

Si aquesta peça explota amb brillantor les possibilitats tècniques del clarinet, l'encisadora *Cantilène* de Louis Cahuzac (1880-1960) es concentra més en el vessant expressiu i melòdic d'un instrument que el músic francès coneixia a la perfecció, no debades va ser un dels virtuoses més sol·licitats del seu temps. Debussy, Stravinsky, Honegger i Milhaud van ser alguns dels compositors que van treballar amb Cahuzac, un intèrpret que va demostrar que un clarinetista també podia desenvolupar amb èxit una carrera de solista igual que un pianista o un violinista.

Peces fantàstiques és un títol de clares reminiscències romàntiques que diversos compositors van emprar, seguint l'exemple d'un recull de relats i textos diversos d'E. T. A. Hoffmann, per poder desplegar d'aquesta manera la seva sensibilitat sense els consrenyiments que podia tenir de la forma sonata. Robert Schumann (1810-1856) ho va aplicar a la perfecció en les seves *Peces fantàstiques* op. 73, escrites el 1849 en principi amb el títol de *Soiréestücke*, i en les quals el mateix compositor va preveure la presència d'un violí o un violoncel en lloc del clarinet. Schumann era un admirador de la música de Niels Gade (1817-1890), compositor danès que va contribuir a definir la identitat musical

"La musicalitat de Fuster i Hernández sembla transcendir tant la naturalesa exigent de les peces com la idiosincràsia del clarinet i del piano."

Thomas Josenhans

The clarinet

del seu país combinant l'influx del romanticisme alemany (no només el de Schumann, també el de Mendelssohn, de qui va ser assistent a Leipzig) amb elements colorístics més escandinaus, tot i que, en la balança, el primer element prima sobre el segon. Les *Peces fantàstiques* op. 43, compostes el 1866, són quatre miniatures de caràcter contingut i acaronador, menys contrastades i intenses que les de Schumann, però d'innegable atractiu.

En el camí de Fuster i Hernández, no pot faltar la creació contemporània, exemplificada en aquest cas pel concentrat i un punt enigmàtic *Paisatge* op. 91 del matorni Marcel Olm (1932), flamant miniatura (2009) dedicada al nostre duo protagonista.

Pot sorprendre situar Camille Saint-Saëns al segle XX, però la *Sonata per a clarinet* op. 167 és una de les últimes obres d'un compositor que, en la seva dilatada existència (1835-1921), encara va ser-hi a temps de compondre per al cinema. La peça d'aquest octogenari il·lustre és d'un candor melòdic irresistible, on les facècies de l'*Allegro animato* contrasten amb un angoixant moviment lent, que deixa pas a un final expansiu que culmina amb la represa del delicat tema del primer temps.

El recorregut acaba amb un somriure als llavis, representat per la juganera *Sonatina* de Joseph Horowitz (1926), compositor britànic d'origen austríac. L'influx del jazz és clarament perceptible en aquesta obra del 1981, refrescant i lluminosa, com convé al final d'aquest periple pel qual ens han conduït Josep Fuster i Isabel Hernández.

XAVIER CESTER, *crític musical*

JOSEP FUSTER, *clarinetista*

Neix a Vilanova de Castelló (València). Inicia els estudis amb V. Romero i J. Talens Sebastià. Posteriorment, estudia als Conservatoris Superiors de València i de Barcelona amb J. Panyella i J. Tordera. És invitat regularment a cursos de clarinet i ha participat en gires de concerts de música de cambra i amb Orquestres Simfòniques per Alemanya, França, Holanda, Estats Units, Japó, Portugal i Itàlia.

Els seus previs enregistraments amb Columna Música dels quintets per a clarinet de Mozart, Weber, Krommer, Baermann, Spohr, Reicha amb el Quartet Glinka i Weber & Rossini, amb la pianista Isabel Hernández amb la que forma duet han rebut les màximes consideracions per la crítica internacional. Ha enregistrat l'obra integral de clarinet i quartet de corda del compositor Jesús Rodríguez Picó i el *Quintet de la Sala de Llevant* per a clarinet i quartet de corda, obra que li ha dedicat el compositor Xavier Benguerel. Recentment ha interpretat el *Concert per a clarinet i orquestra* de Joan Albert Amargós amb l'Orquestra de Cambra de Granollers. Actualment, és professor de clarinet i de música de cambra de l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC) i de l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya (OBC).

ISABEL HERNÁNDEZ, *piano*

Natural de Las Palmas de Gran Canaria. Inicià els estudis musicals al Conservatori de la seva ciutat natal. Becada pel Cabildo Insular de Las Palmas durant tres anys per estudiar a Viena amb el professor Noel Flores, tornà a Espanya i ingressà al Real Conservatorio de Música de Madrid a la càtedra de Joaquín Soriano. El 1984 ingressa a l'Acadèmia Marshall de Barcelona que dirigeix Alicia de Larrocha, amb qui realitza un curs de perfeccionament i interpretació de música espanyola. Ha actuat com a solista i també en diverses formacions cambrístiques. Ha col·laborat amb la Joven Orquesta de Cámara de España i amb l'Orquesta Nacional de España. Fou professora al Conservatori de Música de Las Palmas. Actualment, és professora numeraria del Real Conservatorio Superior de Música de Madrid.

"Josep Fuster is one of the best clarinetists of the moment, an obliged reference for all lovers of this instrument which he masters with extraordinary lyricism and he is wonderfully accompanied by Isabel Hernandez".

Albert Ferrer i Flamarich
CD Compact

The Catalan word *virtuós* has two different meanings, which can be rendered in English by both *virtuoso* and *virtuous*. Since we are dealing with music, the most obvious meaning, according to the *Diccionari de l'IEC* (Dictionary of the Institute of Catalan Studies), refers to a performer's extraordinary technical skill when playing an instrument, as is clearly the case, for example, with Josep Fuster and his clarinet and Isabel Hernández and her piano. But a "virtuous person" is also someone who acts in a virtuous manner and, in terms of music, there are very few greater virtues than the ability to listen and enter into dialogue. This is a virtue that Fuster and pianist Isabel Hernández have been upholding for many a year with highly encouraging results. The present CD, an anthology of works and authors from several different periods, constitutes one step further in their musical collaboration.

Johann Wenzel Kalliwoda (1801-1866) is one of those figures who is characteristic of such a productive period as the nineteenth century and who, in terms of music history, has been unjustly neglected. The music of this Czech composer (both conductor and violinist), who studied and worked predominantly in Germany— is especially remarkable for its melodic freshness and impeccable nature, as is apparent in his adaptation of a previous piece for four-hand piano *Introduction and Variations* (op. 128), which was composed in 1844 for clarinet and orchestra, with the shadow of Weber evidently close at hand.

Whereas this piece brilliantly exploits the technical possibilities of the clarinet, the bewitching *Cantilène* by Louis Cahuzac (1880-1960) focuses more on the expressive and melodic aspects of an instrument this French musician mastered to perfection; not in vain was he one of the most sought after virtuosi of the era. Debussy, Stravinsky, Honegger and Milhaud were some of the composers that worked with Cahuzac, a performer who demonstrated that a clarinetist could also successfully develop a career as a soloist in the same way as pianists and violinists.

Fantastic Pieces is a title with clear romantic reminiscences used by several composers, following the example of a collection of different stories and texts by E. T. A. Hoffmann, to deploy their sensitivity without the restrictions of form presented by the sonata. Robert Schumann (1810-1856) applied the formula to perfection in his *Fantastic Pieces* op. 73, written in 1849, and originally entitled *Soiréestücke*, in which the author himself foresaw the presence of a violin or cello in lieu of a clarinet. Schumann admired the music of Niels Gade (1817-1890), a Danish composer who contributed to defining the musical identity of his country by combining the influence of German romanticism (not only that of Schumann, but also Mendelssohn, whom he served as an assistant in Leipzig) with more Scandinavian colourist elements, albeit with greater predominance of the former. The *Fantastic Pieces* (op. 43), composed in 1866, consists of four miniatures of a restrained and affectionate nature, with less contrast and intensity than Schumann's, but of undeniable appeal.

In the careers of Fuster and Hernández we can also find contemporary creations, exemplified in this case by the intense and slightly enigmatic *Paisatge* (Landscape) op. 91 by the Mataró-born composer, Marcel Olm (1932), a miniature composed in 2009, which is dedicated to the duo.

It may well seem surprising to situate Camille Saint-Saëns in the twentieth century, but the *Sonata for Clarinet* op. 167 is one of the last works by a composer who, towards the end of his long life (1835-1921), was also commissioned to write for cinema. The piece, with its irresistible melodic candour, was created by the illustrious composer when he was eighty years old. The humorous “Allegro animato” contrasts with a poignant slow movement that opens the way to an expansive finale culminating in a return to the delicate theme of the first movement.

The present CD concludes with a smile in the form of a playful *Sonatina* by the Austrian-born British composer Joseph Horowitz (1926). The influence of jazz may be clearly seen in this bright and refreshing piece composed in 1981, a perfect way to end our musical journey in the company of Josep Fuster and Isabel Hernández.

XAVIER CESTER, *music critic*

JOSEP FUSTER, *clarinetist*

Born in Vilanova de Castelló (Valencia), he began his studies with V. Romero and J. Talens Sebastià and went on to study at the Higher Conservatories in València and Barcelona with J. Panyella and J. Tordera. He has been regularly invited to clarinet courses and has participated in chamber music tours with symphonic orchestras in Germany, France, The Netherlands, the United States, Japan, Portugal and Italy.

His previous recordings for Columna Música of the clarinet quintets by Mozart, Weber, Krommer, Baermann, Spohr and Reicha with the Glinka Quintet, and Weber & Rossini with pianist Isabel Hernández have been highly acclaimed by international critics. He has recorded the complete works for clarinet and string quartet by the composer Jesús Rodríguez Picó and the *Quintet de la Sala de Llevant* for clarinet and string quartet, which composer Xavier Benguerel dedicated to him. He recently performed the *Concert for Clarinet and Orchestra* by Joan Albert Amargós with the Granollers Chamber Orchestra. At present, he teaches clarinet and chamber music at the Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC, Higher School of Music of Catalonia) and at the Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya (OBC).

ISABEL HERNÁNDEZ, *piano*

Isabel was born in Las Palmas de Gran Canarias (Spain) and began her music studies on the island. She was awarded a scholarship by the regional government to receive master classes in Vienna from the acclaimed musician Noel Flores. Back in Spain, she enrolled at Madrid's Royal Academy of Music under Joaquin Soriano, and in 1984 she studied at Barcelona's Marshall Academy of Music run by Alicia de Larrocha, from whom she received master classes specialising in Spanish music. She currently performs both in chamber groups and as a soloist. She has collaborated with the Young Chamber Orchestra of Spain and the Spanish National Orchestra. She taught at the Academy of Music in Las Palmas and currently she is numerary teacher at the Royal Academy of Music, Madrid.

J.W. KALLIWODA

C. SAINT-SAËNS

NIELS W. GADE

R. SCHUMANN

MARCEL OLM

J. HOROVITZ

